

Maelezo juu ya dawa

AZT (Retrovir, Zidovudine)

Kwa Nini Nimepewa Dawa Ya AZT?

- AZT (ambayo pia inayojulikana kama Retrovir au Zidovudine) ni dawa inayotumika pamoja na mchanganyiko wa dawa nyingine kutibu maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- AZT pia hupatikana kwenye dawa za kutibu maambukizi ya vijidudu vya ukimwi zinazoitwa Combivir na Trizivir.
- AZT huzuia protini inayoitwa “reverse transcriptase.” husaidia kuzuia protini inayoitwa “reverse transcriptase.” Kutokana na kazi hii, dawa hii huwekwa kwenye kundi la dawa zinazoitwa Reverse Transcriptase Inhibitors (RTIs). Vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huhitaji protini hii ili kuzaliana, kwa hiyo kwa kuwa dawa hii huzuia protini hii inasaidia kupunguza nguvu za ugonjwa wa maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Matumizi ya dawa hii huweza kupunguza wingi wa vijidudu vya maambukizi mwilini mwako. Pia husaidia kupunguza uwezekano wa kupatwa na magonjwa yanayoendana na ukimwi, na kukuwezesha kuwa na afya njema kwa muda mrefu au kukurudishia afya yako kabisa. Vilevile dawa hii husaidia kupunguza uharibifu wa mfumo wako wa kupigana na magonjwa.

Nitatumiaje Dawa Hii?

- AZT hupatikana kwenye vidonge vilivyowekwa kwenye vijifuko vidogo - capsules vya miligramu 100 mg au vidonge vya kawaida vya miligramu 300.

Canadian AIDS Treatment
Information Exchange
Réseau canadien
d'info-traitements sida

www.catie.ca

www.apaa.ca

Maamuzi juu ya matibabu ya aina mbalimbali yanahitajika kufanywa kwa kushauriana na mtaalamu aliyehitimu kwenye mambo ya afya na mwenye ujuzi juu ya magonjwa yanayoendana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi na matibabu atakayoamuliwa kutumiwa

AZT (Retrovir, Zidovudine)

- AZT kwa kawaida humezwa kwa kiwango cha miligramu 300 mara 2 kwa siku. AZT inaweza kumezwa kabla au baada ya chakula.
- AZT inahitajika kuhifadhiwa kwenye joto la kawaida na mahali pakavu. Jaribu kuhifadhi dawa hii jinsi ilivyokuja ikiwa imewekwa kwenye kikopo chake. Usiweke dawa hii bafuni au jikoni, kwani unyevunyevu huweza haribu dawa hii.
- Hifadhi dawa hii mbali na watoto.

Nifanye Nini Nikisahau Kunywa Vidonge Vyangu?

- Meza dawa zako ulizosahau mapema iwezekanavyo. Ikiwa ni karibu na saa mbili kabla ya muda wa kumeza dawa nyingine, endelea na ratiba yako ya kawaida. Usimeze dawa zako mara mbili ya kiwango utakiwacho ili kulipizia ile uliyosahau.
- Tafiti za kisanyansi zilizofanyika karibuni zimegundua kuwa ili dawa za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi ziweze kufanya kazi vizuri, dawa zote hazina budi kutumiwa mara kwa mara na kwa mfululuzo ilivyoelekezwa. Kuacha au kuruka kumeza dawa zako kunasababisha kupungua kwa nguvu za dawa hizi na kuvifanya vijidudu vya maambukizi kubadilika na kuwa sugu kwa dawa.

Madhara Yaletwayo Na Matumizi Ya AZT Ni Yepi?

- Madhara makubwa ya yatokanayo na matumizi ya AZT ni:
 - Upungufu wa chembechembe nyekundu za damu - anemia (kunakoweza kukufanya ujisikie mchovu na kukosa hewa)
 - Upungufu wa chembechembe nyeupe za damu – leukopenia (kunakoweza kukuongezea hatari za kupatwa na magonjwa mbalimbali).

Madhara haya yatokanayo na matumizi ya AZT hutokea baada ya kutumia dawa hii kwa muda mrefu. Kutimiza mihadi yako ya kuonana na daktari wako mara kwa mara kunaweza kukusaidia kugundua shida hizi mapema.

- Madhara mengine yatokanayo na matumizi ya AZT yanaweza kuwa kama:
 - Kuumwa kwa kichwa

AZT (Retrovir, Zidovudine)

- Uchovu wa mwili wa mara kwa mara
 - Kizunguzungu
 - Kuchafukwa kwa tumbo
 - Maumivu ya mifupa
 - Kubadilika kwa rangi za kucha zako
 - Kushindwa kusinzia vizuri
- Kama unakabiliwa na madhara haya yatokanayo na matumizi ya dawa hii, ongea na daktari au mfamasia wako juu ya dalili zako. Usisitisha au kubadilisha kiwango chako cha matumizi ya dawa hii kabla ya kuongea nao. Wao wanaweza kuwa na mawazo mazuri ya jinsi gani unaweza kukabiliana na madhara hayo bila kusitisha matumizi yake.

Je, Naweza Kutumia AZT Na Dawa Nyingine?

- AZT inaweza kuleta madhara kadhaa ikitumiwa pamoja na dawa nyingine. Ni muhimu kumweleza daktari wako au mfamasia wako juu ya dawa nyingine zote ulizoandikiwa na unazotumia, (ikiwa ni pamoja na vitamini na dawa za mitishamba).
- Usitumie AZT kama utakuwa unatumia dawa iitwayo d4T (stavudine/Zerit)
- Dawa nyingine za kawaida unazotakakiwa kuwa makini unapotumia AZT ni kama methadone na hydroxyurea (Hydrea).

Je Naweza Kutumia AZT Na Pombe Au Dawa Za Mitaani?

- Kwa ujumla inashauriwa kuepukana na unywaji mzito wa pombe na dawa za mitaani unapokuwa unatumia dawa za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi. Pombe huweza kuingiliana kiutendaji na baadhi ya dawa zako. Usiruke au kuacha kunywa dawa zako kama ulivyoelekezwa kwa kuwa unataka kunywa pombe.

Je, Naweza Kutumia AZT Kama Ni Mjamzito Au Nanyonyesha?

- Kama u mjamzito na unataka kutumia AZT, tafadhali pata ushauri kutoka kwa daktari wako.

AZT (Retrovir, Zidovudine)

- Kwa kuwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huweza kuambukizwa kwa kunyonyesha, wanawake wenye mambukizi ya vijidudu vya ukimwi hawashauriwi kunyonyesha.

Natakiwa Kujihadhari Vipi Zaidi Ninapotumia AZT?

- Timiza mihadi yako na daktari wako juu ya kufanya vipimo vya damu mara kwa mara.
- Hakikisha una dawa za kutosha kuendelea na matibabu yako.
- AZT haiui vijidudu vya maambukizi ya ukimwi au kutibu ukimwi. Pia haizui kusambaa au kuambukiza kwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi, hivyo tafadhali jaribu kuwa mwangalifu na kutumia kinga zihitajikazo unapotaka kukutana kimwili na mtu mwingine (tumia kondom) au kama unatumia madwa ya kulevya (tumia mabomba na sindano mpya na safi).

Shirika la kubadilishana maelezo juu matibabu ya ukimwi Kanada (The Canadian AIDS Treatment Information Exchange – CATIE) na Shirikisho la waafrika katika kupigana na ukimwi (Africans in Partnership Against AIDS - APAA) kwa nia nzuri kabisa wanatoa maelezo kwa watu wanaoishi na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi/Ukimwi ambao wangependa kutawala afya zao wenyewe kwa kushirikiana na wataalamu wa afya wanaowapatia matibabu. Hata hivyo, maelezo haya yanayochapishwa au kutolewa na CATIE au APAA hayawezi kuchukuliwa kama ushauri wa kiafya. Hatushauri au kusisitiza juu ya tiba moja juu ya nyingine. Hivyo tunawashauri watumiaji ya maelezo yetu kupitia maelezo ya matibabu mengine yanayotolewa na vyanzo mbalimbali kwa upeo mkubwa iwezekanavyo. Tunawashauri watumiaji wa maelezo haya na kusisitiza kuwa ni muhimu kushauriana na wataalamu ya afya na tiba waliohitimu mafunzo yao kabla ya kuamua, kutumia au kuanza jambo lolote juu ya matibabu.

Vile vile, hatuthibitishi au kudhamini ukweli au ufarisi na ujuzi wa maelezo yanayochapishwa au kupatikana kutoka CATIE au APAA. Watumiaji wanaotumia au kutegemea maelezo haya wanafanya hivyo kwa kuthubutu wenyewe na matokeo yake yakiwa mabaya yatakuwa juu yao. Si CATIE wala APAA, au Wizara ya Afya Kanada, au wafanyakazi wao, wakurugenzi, maafisa au watu wanaojitolea wataweza kuhusishwa na uharibifu wa aina yeyote unaoweza kutokea kwa kutumia vizuri au vibaya maelezo haya. Mawazo na maelezo yaliyotolewa hapa au kwenye nakala yeyote au ilani/tangazo lolote.

Copyright: This Fact Sheet is made available through a collaboration between Africans in Partnership Against AIDS (APAA), Asian Community AIDS Services (ACAS) and the Canadian AIDS Treatment Information Exchange (CATIE). Original content developed by ACAS, 2001. Translation into Swahili and Hausa by APAA, 2004.

This information is also available in Chinese, Tagalog and Vietnamese

Funding has been provided by Health Canada, under the Canadian Strategy on HIV/AIDS

Supported by an unrestricted educational grant from GlaxoSmithKline in partnership with Shire BioChem

partnership
in partnership with

